

مجموعہ سنون

از

جمعیت علمیہ عثمانیہ

ایکینچی سہنہ

نومبر و ۲۴

ذی الحجہ

استانبول

جمعیت علمیہ عثمانیہ مطبعہ سندہ طبع اول نمشدر

۱۲۸۰

طوتلندیخی حائده بر طرفدن حاصل اولان الکتریک او بر طرفدن
یعنی وجوددن سیلان ایدرک ضایع اولور.

زیاده سیله غیر ناقل اولان بر جسم ترتیب اولندیخی حالدده ناقل
الکتریک اوله جغی جهتله الکتریک حصولی مراد اولنان جسمک
رطوبتی ازاله ایتک ایچون قبل الدلک قوریدلمسی ایجاب ایدر.

(دانش)

عن ارکان حریه

(علائم سماویه) (ما بعد نومرو ۲۰)

خواجه

یکن کون سیالنه ناریه یه و اجسامده موجود اولان نقل حرارت
خاصه سنه دائر بعض معلومات اعطا اولمش ایسه ده بحثه نهایت
ویریه عامش ایدی . معادنک احیاردن و احیاءک طیراقدن
و طیرانک اخشابدن و اخشابک یموق و یوک و حیوانات توپلرندن
زیاده ناقل الحاره اولدیغنی سویلش ایدم خاطر کزده اولوق کر کدر .
بو بابده اجسامک سطحلرینک و رنگلرینک دخی مدخلی واردر .
سطحلری مجلا اولان جسملر از ناقل الحاره اولوب سیالنه ناریه یی
قلت اوزره بلع ایدرلر و سطحلری غیر مجلا اولان جسملر بالعکس زیاده
ناقل الحاره اولوب سیالنه ناریه یی کثرت اوزره بلع و نقل ایدرلر . یونک
تجربیه سی شو و جهله اوله ی اوزر که بوی مجلا و دیگر غیر مجلا اوله رق

بر معدن کردن معمول ایکی قهوه جزوه سینه صغوق صو طولدیروب
 آتش سورلد کدن براز صکره دقت اولند قدده غیر مجلا اولان قهوه
 جزوه سینه کی صویک دیگر جزوه ده کی صودن اول ایصندیغی
 کوریه جکی مثالو مؤخرأ بیان اولنه جغی وجهله صو غلیان حالنه
 کلد کدن صکره آتش اوزرنده نقدر زیاده ترك اولنسه مایع حالنده
 ایکن درجه حرارتی تزیاید ایتیه جکندن مذکور جزوه لك صوری
 قینا دقدده ایکنسی برآنده چیقاریلوب بر مدت ترك اولند قدن صکره
 دقت اولنسه مجلا اولان قهوه جزوه سینه کی صویک غیر مجلا اولان
 قهوه جزوه سینه کی صودن دها کیج صغودیغی اکلا شیلور

مطبخلرده قوللا نیلان قرغانلرك خارجی تظہیر اولنمدرق متادیا بر
 قاج آی استعمال اولنسه اوزری پاس طوته رق جلاسی کیده جکندن
 چاپک ایصنه رق اوطونجه فائده سی اولور فقط شو حال نفاقته مثل
 اولدیغندن اختیار اولنه مز

اجسامك رنگلرینك تأثیری بحثه کلنجه بری بیاض و دیگری سیاه
 ایکی قهوه جزوه سی صغوق صو طولو اوله رق آتش وضع
 اولندیغی حالده بیاض جزوه نك صوی سیاه جزوه نك صویندن
 کیج ایصندیغی کی آتشدن چیقارلد قدن صکره دجی کیج صغودیغی
 معلوم اولور

طبیعیوندن موسیو فراتقلین موسم شتاده کونشلی بر کونده قار
 اوزرینه بیاض و مائی و صاری و قرمزى و سیاه چوقه پارچدلی
 وضع ایله براز وقت صکره دقت ایتد کده سیاه پارچه قارک ایچند زیاده
 و قرمزى پارچه از کیرمش و بیاض پارچه هیچ کیرمیش اوزرنده
 ضرودیغی و بوندن سیاه پارچه نك زیاده سیال ناریه بلع ایتدیکی چشم له

التده کی قاری زیاده اریتمش اولدیغنی و قمری پارچه نك سیاهدن
از سیاله ناریه باع ایتدیکنی و بیاض پارچه نك التده کی قار اریتمش
اولدیغندن غایت از سیاله ناریه بلع ایلدیکنی و یاخود هیچ بلع
ایلماش اولدیغنی استنتاج ایلشدر . شدتلی قبش اولان مملکتلرده
قار چاپك اریه رك چفت سورلك قابل اولق ایچون قارك اوزرینه
کول و یاخود سیاه ظیراق صاچلمسك دخی حکمتی بودر .

شاگرد

اولیه ایسه یاز موسمنده بیاض البسه تلبس اولمسی دخی بوکاه بنیدر .

خواجه

ارت اولیه در . و تلبس اولسان بیاض البسه یوکدن معمول اولور .
ایسه یازین پك از سیاله ناریه بلع ایده جکی کی قبشین دخی وجودمرك
حرارت غریزه سنی خارجه غایت قلت اوزره نقل ایلیه جکندن اشیای
سائردهن معمول البسه یه ترجیح اولنور .

بنابرین جناب حکیم مطلق غایت صیحا و غایت صفوق اولان
مملکتلرده کی حیوانا نك اکثریسنی بیاض توبلی خلق ایلشدر . بحار
منجمده نك صفوقلرینه انجق بیاض آیو تحمل ایده یلوب ممالک
مذکوره قوشلرینک اکثریسنک تویلری دخی کلیا بیاض اولسی بو
حکمته مبنیدر .

سیاله ناریه ندن عبارت اولوب بر جسمدن جسم آخره فصل انتقال
ایلدیکی و جسملرک قنغیسی چوق و قنغیسی از ناقل الحراره ایدوکی

معلوم کن اولدی . کلام سیالہ مذکور دنک بر جسمده زیاده تراکم
ایندیکی وقت تأثیراتنک بیانه . بر بغدادی دانه سی غایت اینجه
سحق اولدیغی حالده نیچه یوز یک اجزأ صغیریه دنقسم اولدیغی
معلومدر . اشته اجسام موجود دنک کافه سی مذکور بغدادی دانه سی
کبی غایت کوچک جزؤ دن مر کب اولوب بونلره جزؤ فرد و یا
جوهر فرد و یا خود جزؤ لا بتجزی دینلور و حکمت اصطلاحده
جزؤ فرد اجسام بسیط دنک و جوهر فرد اجسام مرکب دنک
اجزای صغیره سنه اطلاق اولنور . طبیعتده موجود اولان کافه
اجسامده بریسی جزؤ فردک دائمایکد یکریله شدت التصاق
و ارتباطه و دیگری بری برندن تفرق و تبعاعده ساعی ایکی قوت مفروض
اولوب برنجیسنه قوه جاذبه جزؤ فردیه و ایکنجیسنه قوه دافعه جزؤ
فردیه تعیر اولنور . قوه جاذبه جزؤ فردیه اجسامک طبیعتده
موجود اولوب قوه دافعه جزؤ فردیه ایسه طبیعتی جزؤ فردک
اراستده بولنان و یا خود بالعمل ادخال قلنان سیالہ ناریه دنک اجزای
مذکوره یی یکدیگرندن تفریق و تبعیدندن عبارت اولغله اشیو قوه
اخیره یه قوه دافعه ناریه دخی اطلاق اولنور .

ذکر اولنان ایکی قوتک بریسی دیگر نه غلبه ایتسی و یا خود ایکیسی
حال مساواتده بولنسی سیبیله بر جسمک احوال مختلفه ده بولدیغی
درکار اولغله نوقت که قوه جاذبه جزؤ فردیه قوه دافعه جزؤ فردیه
غلبه ایدر جسم صلب حالده و نوقت که قوتین مذکور تین یکدیگرینه
مساوی اولور جسم مایع حالده و نوقت که قوه دافعه جزؤ فردیه
قوه جاذبه جزؤ فردیه غالب کلور جسم هوایی یعنی غاز و بخار
حالده بولنور . و بر جسم صلبک قوه جاذبه جزؤ فردیه سی نقدر

زیادہ ایسہ کافی یعنی ثقلت اضافیہ سی اولقدر زیادہ اولہ جغی کی
بر جسم ہوا ئینک قرۃ دافعۃ جزو فردیہ سی تقدیر چوق ایسہ ثقات
اضافیہ سی اولقدر از اولور

شا کرد

بر جسم تقدیر زیادہ ایسہ اولقدر زیادہ سیالۃ ناریہ باغ
ایسہ چکندن اولخالندہ قوۃ دافعۃ جزو فردیہ سی دخی تزیاید ایدری

خواجہ

اوت ایدر . وقوۃ دافعۃ جزو فردیہ تزیاید ایتدیکہ جسمک طبیعتہ
کوره اجزای فردیہ اول نسبتہ سیرداور . بو حالہ جسمک انبساطی
تسمیہ اولنور . جسملر دہ موجود اولان اشوقوۃ انبساطیددن روزگار
فصلاندہ بعض مرتبہ بمبت اولنمشیدی . قوۃ مذکورہ علی التعموم
جسملرک ثقلانی ارتقاسزین حجمی تزیاید ایدر ایسہ دہ درجۃ
مساویہ دہ اولیوب اجسام صلبہ اجسام مایعہ دن و اجسام مایعہ
اجسام ہوائیہ دن از منبسط اولور . و منبسط اولان جسملر تزیاید
اولندقدہ حال اصلیلرینہ رجعت ایدر . بر قورشون دانہ سنک صغوق
اولدیغی حالہ یک قولایلقۃ دخول ایتدیکی تفنکۃ ایستدیریلوب
قوتیۃ جق اولسہ کیرماسی و صحیاق اولدیغی حالہ تفنکۃ کیرمیان
قورشونک تبرید اولندقدہ بالسہولہ دخول ایتسی اجسام صلبہ نک
انبساطنہ دال اولدیغی کی بر کوچک شیشہ یہ یاریسنہ قدر صغوق صو

قونيله رق آتسه وضع اولنسه صوقي نادقده شېشه يي كاملا طولدير دقدن
بشقه طاشمسي دخی اجسام مایعه نك انبساطنی اثبات ایدر.

(بقیده سی صکره)

(قدری)

(ارضك حرکت يومیه سنك ماده اثباتی)

اربابی عندئده معلوم اولدیغی اوزره کره ارضك ایکی دورانی اولوب
برسی شمك اطرافنده درکه اوچوز التمش بش کون بش ساعت
قرق سکز دقیقه الی بر ثابده دورینی تکمیل ایدوب فصول
اربعة بوندن حصوله کلور و دیگری کندو محوری اوزره درکه یکرمی
اوچ ساعت الی الی دقیقه و درت ثابده دورینی تکمیل ایدوب
کیجه ایله کوندزی انتاج ایلر. اشبو حرکاتک ایکهسی دخی بر چوق
دلائل علیه ایله ثابت و تحقیقی ایسه ده حرکت ثابته نك ماده
و رأی العین اثباتیچون بوندن بر قاج سنه مقدم فرانسه حکما سندن
موسیو فوقوبر طریق تجربه تصور ایدرک پارسده علی ملا الناس
اجرا ایتمش و بعده اورویاتک سائر مخالفینده دخی اعاده قلمشدر.
تجربه مذکوره نك نه اساس اوزرینه مبنی اولدیغی و نوجهله اجرا
قلمدیغی بر وجه اتی تعریف و بیان اولنور.
اشبو تجربه بر رقاص خط حرکتک تغیر ایتما سندن عبارت اولوب
جراثقال فننده عطالت تعبیر اولنان خاصه اوزرینه مبنی دز. ارضك